

RECULL ACTUALITZAT DELS ESDEVENIMENTS HISTÒRICS DE L'ANTIGA FACTORIA "LA FARGA" DE L'HOSPITALET (BARCELONA)

La història de La Farga es remunta a començaments del segle XX, quan, segons alguna font consultada, el 1900 es van instal·lar les denominades Herrerías San José.

L'any següent la indústria passarà a mans del qui més tard van crear Altos Hornos de Cataluña, S.A., fundició en funcionament des del 1926 fins al 1982.

Segons aquesta font, en el solar entre C/ Barcelona, Girona, Av. Josep Tarradellas i Av. Isabel la Católica, amb una superfície de 40.000 m², Francisco Bori, procedent de Barcelona, funda la fàbrica Herrerías San José per fondre ferro i al desembre de 1899 demana permís de construcció de la nau, i una vegada finalitzats els treballs inicià l'activitat amb la contractació de trenta treballadors.

Segons A. Villareal, La Herrería San José ja existia al costat de La Farga al carrer Josep Pla. Francisco Bori i Comas hauria continuat el negoci i ampliant-ho, obrint el 1902, la factoria.

Al 1907 per una davallada temporal de la Borsa tanca i passarà a denominar-ne Fábrica de Hierros y Aceros de Juan Torres Vilanova, la qual el 1916, es transformà en S.A., amb capital belga, i passa a dir-se Altos Hornos de Cataluña S.A.

La primera ampliació - expansió es de 1917, en tant que cap a 1937-38, es produeix la gran ampliació de la factoria. L'any 1925 va ser el de la posta en marxa del primer forn elèctric en L'Hospitalet.

Ramón Puig Gairalt era l'arquitecte que realitzà la supervisió a les ampliacions de 1916 a 1930. La de 1937 va ser molt conflictiva ja que es volia demanar la supressió dels carrers Vilumara i les prolongacions del carrer Tarragona i la del carrer Montserrat.

Més tard es plantejà abolir l'Av. Josep Tarradellas, carrer Lleida i carrer Barcelona. Sederías Vilumara Colectivizadas, que es trobava al costat, va pledejar fins al 1937 en contra d'aquesta modificació, però el Ministerio de Defensa va fallar en favor de Altos Hornos i per això no existiren les prolongacions del carrers Tarragona i Montserrat .

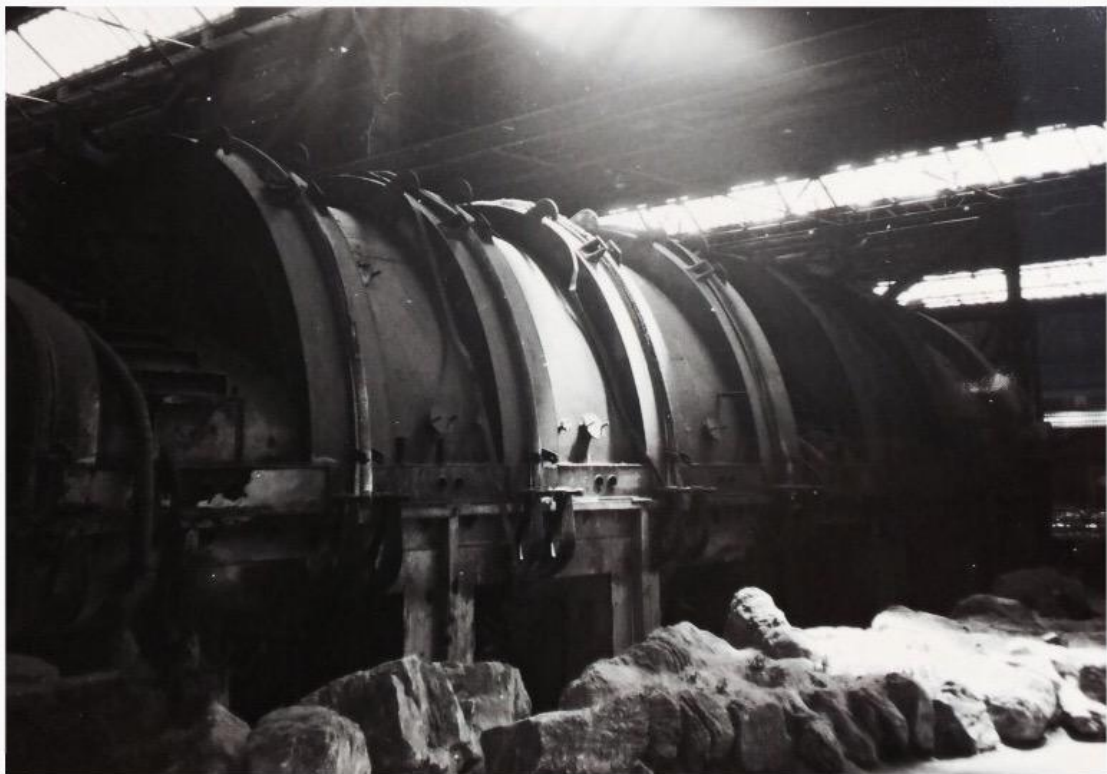
La majoria del ferro emprat es dedicava a l'armament del bàndol republicà i la Generalitat de Catalunya la considerava una indústria de gran importància.

El Grup Industrial Riviere, de capital espanyol, l'adquireix al 1942 arribant a ser una de les millors fonerías d'Espanya, produint lingots o acer elèctric en grans quantitats (al 1942, 4.000

tones i al 1972, 150.000), incorporant tecnologia capdavantera en aquell moment, com un *"Tren Desbaste"* i *"Trens menors"* de control automàtic o un forn Martin Siemens.

Al 1967 l'Ajuntament decideix obrir el carrer Barcelona entre els carrers Anselm Clavé i Girona i desdoblar en dues vies de direcció única aquest carrer que era carretera provincial. Altos Hornos va quedar així dividida en dues parts amb un túnel subterrani que les unia.

La indústria que es va construir a les afores de la Ciutat es va trobar al anys 60 enmig de la zona urbana. Al 1974, mobilitzacions de gran abast del veïnat de St. Josep, pels constants soroll i contaminació ambiental, provoquen que a l'agost de 1981, el forn elèctric deixés de funcionar i progressivament, la resta de l'activitat, fins al 1983.

Vista d'un dels forns existents abans del desmantellament. Foto de l'autor. (1982)

A finals del 1986, l'Ajuntament adquireix l'antiga fàbrica, la qual estava emplaçada des del 1941 en l'anomenada Manzana Industrial (juntament amb la sederia Vilumara). Al 1992 va ser declarada Indústria d'Interès Nacional i al 1974, la Corporació Municipal va qualificar la zona de La Farga com equipaments d'ús residencial.

Amb l'adquisició per part de l'Ajuntament es va constituir la Societat Privada La Farga Gestió d'Equipaments Municipals S.A., i al 1990, conservant les estructures de ferro de suport i de coberta, les grues, etc., es va fer servir com a recinte ferial de concerts i exposicions com Firacitutat, Firajoc, Firaindustria i Caravaning, entre d'altres. A finals de 1992, data en que fou dissolta la Societat, es va a dur a terme un ambiciós projecte de reforma de l'espai i la funcionalitat de La Farga.

Interior de la nau al 1982. Foto de l'autor.

A partir de llavors, amb l'execució del Pla Especial de Reforma Interior, es divideix la superfície en una zona pública de 18.500 m² i una zona per activitats privades de 20.900 m². L'Ajuntament continuà sent el titular dels terrenys, i cedeix l'ús del recinte privat per un període de 75 anys a la societat adjudicatària a canvia que aquesta inverteixi 1.600 milions de pessetes en la reforma de les instal·lacions d'ús públic. La realització d'aquest projecte de reforma fou adjudicada al novembre de 1990 a la societat Hospitalet-Centre, formada per la Caja Posta, Lagun-Aro, Filo-Inmobiliarias i Construcciones i Contratas, per 6.075 milions de pessetes.

Vista lateral d'un dels forns (1982). Foto de l'autor

Al mes de març de 1993 s'inicià l'espectacular enderroc de les estructures metàl·liques de les naus industrials, tenint cura de respectar i rehabilitar un parell de trams de la nau original, per tal de mantenir el valor emblemàtic i històric de La Farga.

La inversió de la zona privada es calcula en 4.295 milions, mentre que al subsòl es construeix un gran aparcament per a més de 1.500 places, que suposà una inversió de 2.840 milions de pessetes.

A partir del 1995 començà a fer-se realitat el projecte de Centre Comercial Max Center, que s'inaugurà l'abril de 1996.

Darrera fotografia presa poc abans de l'amortització dels forns. Foto de l'autor.

BIBLIOGRAFIA

M. HERCE, 1987: *La rehabilitació de l'entorn metropolità i l'oportunitat olímpica*, XXXI Assemblea Intercomarcal d'Estudiosos, L'Hospitalet de L., Centre d'Estudis de L'Hospitalet.

T. SÁNCHEZ LÓPEZ, 1987: *La Farga de L'Hospitalet*

F. NAVARRO, 1989: *Els plans de L'Hospitalet*, Quaderns d'Estudi, 8, Centre d'Estudis de L'Hospitalet.

AJUNTAMENT DE L'HOSPITALET, 1989: *L'Hospitalet avança*. Programa d'Actuació Municipal 1989-1991, L'Hospitalet de L., Ajuntament.

AJUNTAMENT DE L'HOSPITALET, 1992: *Memòria 1991*, L'Hospitalet de L., Ajuntament.

AJUNTAMENT DE L'HOSPITALET, 1992: *Línies estratègiques del PAM 92/95*, L'Hospitalet de L., Ajuntament.

AJUNTAMENT DE L'HOSPITALET, 1993: *Línies estratègiques per a l'Hospitalet dels 90*, L'Hospitalet de L., Ajuntament.

A. NOGUÉS, J. SUNYER, J. FERRER, 1994: *El projecte territorial de L'Hospitalet de Llobregat per als anys noranta*. Ajuntament de L'Hospitalet, pp.31-48

A. NAVARRO, 1999: *La Farga: de foneria a centre comercial*. Text mecanografiat.

M. BATET LÓPEZ, 2003: *La Farga de fàbrica a equipaments per la Ciutat*.

COBA CHRISTIAN, 2014: *Horno Martin Siemens*, Universidad Técnica de Albato

Mª ISABEL MARTÍN HDEZ, 2003: *Aplicación tecnológica de un residuos del acero en la eliminación de metales contaminantes*, Tesis doctoral, Departamento de Ciencias de Materiales e Ingeniería Metalúrgica, Universidad Complutense de Madrid